

ingen i eller udenfor denne Sal, der tvivler om, hvordan Venstres Stilling i den Henseende vil blive.

Der er talt om det Samarbejde, der har fundet Sted mellem Venstre og Højre ved Landstingsvalget. Ja, man har for Resten ogsaa nævnt det Samarbejde, der har fundet Sted ved Folketingsvalget i Foraaret, men det er nu egentlig nævnt paa en saadan Maade baade af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) og af det ærede Medlem fra Ringsted (Zahle), at der ikke kunde synes fra de to Medlemmers Side at være noget at bebrejde Venstre i den Henseende. Men der er altsaa talt om Samarbejde mellem Højre og Venstre ved Landstingsvalget i Efteraaret, og det ærede Medlem fra Ringsted udtalte forleden Dag, at efter hans Mening havde dette Samarbejde ført til, at Højre havde beholdt eet Mandat baade i 3die, 5te og 6te Landstingskreds, som det uden det paastaaede Samarbejde mellem Højre og Venstre ikke vilde have været i Stand til at holde. Jeg har ikke det Kendskab til de stedlige Forhold, at jeg kan udtale mig om, hvorvidt det ærede Medlems Opfattelse er rigtig, men jeg tror ikke, den er det, for det ærede Medlem ved jo godt, at til at erobre blot eet Landstingsmandat udkræves der en ret stor Forskydning i det Vælgerkorps, som møder ved Landstingsvalget. Jeg er derfor ikke sikker paa, at selv det bedst mulig gennemførte Samarbejde mellem de demokratiske Partier indbyrdes overfor Højre vilde have kunnet føre til, at Demokratiet havde vundet et Mandat baade i Næstved, Nykøbing og Odense. Men med Hensyn til mit Kendskab til dette Forhold og min personlige Stilling overfor det skal jeg sige, at i den Landstingskreds, hvor jeg bor, og hvor jeg som Valgmand deltog i Landstingsvalget, har der ikke, mig bekendt, fundet et saadant Samarbejde Sted. Jeg har heller ikke personlig været med til et saadant Samarbejde og vil selvfølgelig heller ikke være med dertil, da dette Spørgsmaal om almindelig eller privilegeret Valgret for mig er af saa stor Betydning, at jeg under ingen Omstændigheder vilde kunne gaa med til at støtte Valget af Mænd eller støtte et Parti, som holder paa den privilegerede Valgret. Det er min Opfattelse, at den privilegerede Valgret har i over 44 Aar hvilet som en ond Aand over dansk Politik. Den privilegerede Valgrets Uretfærdighed ligger jo deri, at den gør Kampvilkaarene ulige for de forskellige

Klasser og Dele af Befolkningen. Det vil altid være saadan i et Samfund, at der er forskellige Anskuelser om, i hvor rask Tempo Samfundsudviklingen skal føres fremad, at de forskellige Befolkningsklasser i Samfundet ville være mere eller mindre konservative, og deres Opfattelse i saa Henseende vil for en stor Del være dikteret af den sociale Stilling, de indtage i Samfundet. Men deri er intet ondt, og Kampen mellem de forskellige Anskuelser behøver i saa Henseende slet ikke at afføde nogen personlig Bitterhed eller Uvillie mellem de kæmpende Parter. Men det, der er ondt i den politiske Kamp og navnlig har været vor Ulykke herhjemme — derom er der ganske sikkert ikke to Meninger —, er i Virkeligheden den af Forfatningsrevisionen af 1866 skabte politiske Situation, hvorved man gjorde Kampvilkaarene ulige for de forskellige Klasser og Dele af Befolkningen. Man gav visse Klasser i Samfundet, og tilmed dem, som mindst trængte til det, fordi de ifølge deres sociale Stilling altid ville have de nødvendige Betingelser for at hævde deres Stilling i Samfundet, en begunstiget Stilling i Kraft af den privilegerede Valgret, og derved fremkaldte man, ganske naturligt og selvfølgelig, en berettiget Harme og Uvillie hos de Klasser af Befolkningen, der i den politiske Kamp ere mere ugunstigt stillede end de øvrige Medborgere. Det er det, Højre her i Landet maa komme til at indse, at hvis man vil gennemføre fuld Retfærdighed i vore Forfatningsforhold, hvis man i Virkeligheden vil skabe Garanti for, at vi kunne faa en sund politisk Moral, maa vi afskaffe den privilegerede Valgret. Det er derfor mit Haab, at de demokratiske Partier her i Landet, som ere enige i store og afgørende Spørgsmaal, i den kommende Tid maa vide at tage et Samarbejde for den privilegerede Valgrets Afskaffelse op paa en saadan Maade og paa et saadant Grundlag, at den privilegerede Valgret kan blive afskaffet og den almindelige Valgret indført og komme til sin Ret, saaledes at den bliver Grundlaget for Samfundsudviklingen her i Landet; thi saa først have vi Garanti for, at der er fuld Retfærdighed mellem de forskellige Samfundsklasser indbyrdes, saa først er der Betingelser for, at den politiske Kamp kan føres paa det Grundlag, hvorpaa den bør føres, et lige og fælles Grundlag, hvorved Kampvilkaarene og Betingelserne, hvorunder man arbejder for sine Anskuelser, blive lige for alle Klasser og Dele af Befolkningen.